

לקוטי תורה • פרשת חקת • מאמר 3

ויקחו אליך פרה אדומה

”ויקחו אליך פרה אדומה” (במדבר יט, ב)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/3](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/3)

1 ויקחו אליך פרה אדומה. איתא במשניות פ"ה דמסכת פרה ומייתי לה ביבמות (פרק ח' דע"ב ב' וביומא ד' מ"ג) הכל כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה חוץ מחרש שוטה וקטן.

"ויקחו אליך פרה אדומה". כך נאמר במשנה, בפרק ה' של מסכת פרה, והובא ביבמות (פרק ח', דף ע"ב ע"ב) וביומא (דף מ"ג): "הכול כשרים לקדש מי חטאת, אפילו אישה, חוץ מחרש, שוטה וקטן".

ולענין הזאה הוא איפכא שהקטן כשר להזות ואשה פסולה וכדאיתא במשניות סוף פרק בתרא דפרה הכל כשרים להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס והאשה כו' יעו"ש [יעו"ש שם] דקטן מזה.

ובענין ההזאה הדין הפוך: קטן כשר להזות ואישה פסולה, כפי שנאמר במשנה בסוף הפרק האחרון של מסכת פרה: "הכול כשרים להזות חוץ מטומטום, אנדרוגינוס ואישה" וכו'. עיינו שם, שם נאמר שקטן מזה.

2 ובגמרא שם ילפינן לה מקראי. וצ"ל הטעם שבהזי' [שבהזיה] אשה פסולה וקטן כשר ובקידוש הוא להיפוך ממש כנ"ל.

ובגמרא שם לומדים זאת מן הפסוקים. כעת צריך להבין את הטעם לכך שבהזאה אישה פסולה וקטן כשר, ואילו בקידוש הדבר הפוך ממש, כפי שנזכר לעיל.

והענין כי פרה אדומה היא באה לטהר טומאת מת שהוא לדחות ולהעביר רוח הטומאה דשלש קליפות הטמאות לגמרי ואין בהם טוב כלל

ההסבר הוא שפרה אדומה באה לטהר [מן] טומאת המת; כלומר, לדחות ולהעביר את רוח הטומאה של שלוש הקליפות הטמאות לגמרי, שאין בהן טוב כלל;

דהיינו שמהן נמשך קיום וחיות של המעשה דבור ומחשבה של כל שס"ה ל"ת [לא תעשה] שבתורה וענפיהן, שחיותם וקיומם מלמעלה

כלומר, מהן נמשכים הקיום והחיות של מעשה, דיבור ומחשבה בכל שס"ה לא תעשה שבתורה וענפיהן. החיות והקיום שלהם מלמעלה

הוא נמשך משלש קליפות הטמאות הנזכר במרכבת יחזקאל רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת, והם נקראים פגרים מתים לפי שאין בהם חיות מצד עצמם כלל.

נמשכים משלוש הקליפות הטמאות הנזכרות במרכבת יחזקאל: "רוח סערה, ענן גדול ואש מתלקחת". הן נקראות "פגרים מתים", משום שאין בהן חיות מצד עצמן כלל.

3 והעברה זו הוא ע"י פרה אדומה דייקא ומים חיים כ"י ועץ ארז ואזוב כ"י.

והסרת הטומאה נעשית דווקא באמצעות פרה אדומה, מים חיים וכ"י, ועץ ארז ואזוב וכ"י.

כי פרה הוא פ"ר [פגע רע] ה' פ"ר [פגע רע] הוא גימטריא מנצפ"ך שעולה כמנין פר וה' הוא בחינת ה' גבורות מקור התחלקות האותיות

כי "פרה" היא "פר" ו"ה". "פר" הוא הערך המספרי של האותיות מנצפ"ך, שסכומן 280, כמניין "פר"; וה"ה היא בחינת חמש הגבורות, מקור חלוקת האותיות.

כי קול היוצא מהבל הלב הוא קול פשוט ומתחלק לאותיות בה' מוצאות הפה אחה"ע מהגרון גיכ"ק מהח"ך כ"י.

כי הקול היוצא מהבל הלב הוא קול פשוט, והוא מתחלק לאותיות בחמשת מוצאות הפה: אחה"ע מהגרון, גיכ"ק מהח"ך וכ"י.

4 וכך למעלה התחלקות אותיות הדבור למעלה הוא בבחינת מלי' ואתה מחיה את כולם הוא ע"י בחינת

גבורות וכמ"כ [וכמו כן] הוא למעלה בבינה בחינת אותיות המחשבה שהן ג"כ בחינת אותיות

וכך גם למעלה: חלוקת אותיות הדיבור למעלה היא בבחינת מלכות, שעליה נאמר: "ואתה מחיה את כולם", והיא נעשית באמצעות בחינת הגבורות. וכך גם למעלה בבינה, בבחינת אותיות המחשבה, שגם הן בחינת אותיות.

כמו אותיות הדבור התחלקותן לאותיות פרטיים הוא ג"כ ע"י בחי' גבורות והוא בחינת גבורות דאימא, עמ"ש מזה בד"ה והניף הכהן את העומר בענין שעורה שעור ה'. עוד נת' [נתבאר] מזה במ"א ע"פ אדי שפתי תפתח.

בדומה לאותיות הדיבור, גם חלוקתן לאותיות פרטיות נעשית באמצעות בחינת הגבורות, וזו בחינת הגבורות דאימא. ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "והניף הכהן את העומר", בעניין "שעורה" — "שעור ה'". עניין זה הוסבר עוד במקום אחר, על הפסוק "אדני, שפתי תפתח".

5 והנה עיקר ההתחלקות הוא כדי להחיות ולהוות נבראים בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] כי באצילות איהו

וחיוהי וגרמוהי חד כ"י,

והנה, עיקר ההתחלקות הוא כדי להחיות נבראים מוגבלים ולהוותם; שהרי באצילות "הוא, חיותו וכליו אחד" וכ"י.

אך ע"י ההתחלקות וההשתלשלות הנ"ל מקבלים חיות גם שלש קליפות הטמאות ע"י בחינת נוגה שיש בה ג"כ ה"ג [חמש גבורות] ושם הם גבורות קשות (ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער ק"נ ספ"ג [סוף פרק ג']. ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' חקת בטעמי מצות)

אולם באמצעות ההתחלקות וההשתלשלות שהוזכרו לעיל, גם שלוש הקליפות הטמאות מקבלות חיות, באמצעות בחינת נוגה, שיש בה גם כן חמש גבורות; ושם הן גבורות קשות (ראו עץ חיים, שער קליפת נוגה, סוף פרק ג; ובלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת חוקת, בטעמי המצוות),

שנעשה בחינת ההתחלקות והיש ממש בחי' טורא דפרודא משא"כ למעלה הגם שיש בחי' ההתחלקות המדרגות מ"מ כיון שהם בבחי' ביטול כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים הרי הם מתאחדים.

וכך נוצרת בחינת ההתחלקות והיש הממשי — בחינת "טורא דפרודא", הר ההפרדה. ואילו למעלה, אף שיש בחינת התחלקות של המדרגות, מכל מקום, מאחר שהן בבחינת ביטול, ככתוב: "וצבא השמים לך משתחווים", הן מתאחדות.

וכנודע מענין ע' [שבעים] נפש יוצאי ירך יעקב שאף שהם ע' [שבעים] מ"מ נאמר בהם נפש לשון יחיד ע"י שהם בבחי' ביטול, משא"כ בנוגה הוא בחינת הפירוד והתחלקות ממש לפי שהיא בחי' יש

וכידוע בעניין שבעים הנפש שיצאו מירך יעקב: אף שהם שבעים, נאמר עליהם "נפש" בלשון יחיד, משום שהם בבחינת ביטול. לעומת זאת, בנוגה יש בחינת פירוד והתחלקות ממש, מפני שהיא בחינת יש,

(כי למעלה ה"ג [החמש גבורות] דאימא אדרבה הם הגורמים וממשיכים ביטול היש כי הם גבורות ממותקות שענין הגבורה הוא עד"מ למטה ענין לעולם ירגיז אדם יצ"ט [יצר טוב] על יצה"ר [יצר הרע] וכמ"ש במ"א ע"פ וגם אתה תדין את ביתי.

(שהרי למעלה, חמש הגבורות של אימא, להפך, הן הגורמות וממשיכות את ביטול היש, שכן הן גבורות ממותקות. עניינה של גבורה, כדוגמה מלמטה, הוא מה שאמרו: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע", כפי שנתבאר במקום אחר על הפסוק "וגם אתה תדין את ביתי".

כך הוא ענין ה"ג [חמש גבורות] דכינה הנמשכים למל' אשר מזה נמשך ומשתלשל כבי"ע ענין גבריאל המעורר הנשמות לעבודה כמ"ש בזח"ג [בוהר חלק ג] ויקרא)

כך הוא גם עניינן של חמש הגבורות שבכינה, הנמשכות למלכות; מהן נמשך ומשתלשל כבי"ע עניינן של גבריאל, המעורר את הנשמות לעבודה, כפי שנאמר בזוהר חלק ג, ויקרא)

(דכ"ג סע"א [סוף עמוד א]) ובפי שלח (דקע"א סע"ב [סוף עמוד ב]) ועמ"ש מזה ע"פ מאמר הזח"ב [הזהר חלק ב'] פקודי (דרל"ג ע"א) בפסוק והנה איש מראהו כמראה נחשת וגו'.

(כג, ע"א), ובפרשת שלח (קעא, ע"ב). וראו גם מה שנכתב על כך, על מאמר הזהר חלק ב, פקודי (רלג, ע"א), על הפסוק "והנה איש מראהו כמראה נחושת" וגו'.

והיינו כי שרש ה"ג [חמש גבורות] העליונות הם אדרבה המעוררים ביטול היש וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה אדי שפתי תפתח.

כלומר, שורש חמש הגבורות העליונות הוא, להפך, לעורר את ביטול היש, כפי שנתבאר גם בדרוש המתחיל "אדי שפתי תפתח".

ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] גבי חוטי תכלת וסד"ה ה' יחתו מריביו ומ"ש סד"ה ושאתם מים בענין כוס ישועות.

ועיינו במה שנכתב לעיל בענין חוטי התכלת, ובסוף המאמר המתחיל "הוי" — מריביו יחתו", ובמה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ושאתם מים" בענין "כוס ישועות".

לא כן הגבורות שבנוגה שהן גבורות קשות כח"י הצמצום גמור המסתיר לגמרי להיות יש ודבר נפרד ועמ"ש בד"ה אם בהרת קדמה כו'.

לא כן הגבורות שבנוגה, שהן גבורות קשות, בחינת צמצום גמור המסתיר לגמרי, כך שיש ישות ודבר נפרד. ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "אם בהרת קדמה" וכו'.

6 וזהו כל עיקר ענין בחינת נוגה שאינה כמו ג' קליפות הטמאות שהם רע גמור, והגם שנוגה ג"כ חציה רע היינו חציה

וזהו כל עניינה של בחינת נוגה: היא אינה כמו שלוש הקליפות הטמאות, שהן רע גמור. ואף שנוגה גם היא חציה רע, הרי זה [רק] חצי ממנה;

אבל חציי [חציה] טוב ואעפ"כ [ואף על פי כן] גם הטוב שבה נקרא ק"נ [קליפת נוגה] והיינו לפי שהוא בבחינת יש וכמו בשביל שיקראוני רבי כו'.

אך חציה טוב. ואף על פי כן, גם הטוב שבה נקרא קליפת נוגה; והיינו מפני שהוא בבחינת יש, כמו "כדי שיקראוני רבי" וכו'.

משא"כ בקדושה הוא בחי' ביטול ולכן עיי' בחינת ק"נ [קליפת נוגה] מקבלים גי' קליפות הטמאות, כי ק"נ [קליפת נוגה] חציו טוב וחציו רע שמבחי' חציו הטוב מקבל גם חציו הרע.

מה שאין כן בקדושה, שהיא בחינת ביטול. לכן שלוש הקליפות הטמאות מקבלות חיות באמצעות בחינת קליפת נוגה: קליפת נוגה היא חציה טוב וחציה רע, ומהחצי הטוב שבה מקבל גם החצי הרע שבה.

7 ומחציו הרע מקבלים גי' קליפות הטמאות לגמרי, ופי' חציו טוב הוא הרגשת היש ומ"מ בחינת ק"נ [קליפת נוגה] יכול להתברר ולהיות בבחינת ביטול לגמרי באור א"ס וכענין וצבא השמים לך משתחווים.

שלוש הקליפות הטמאות לגמרי מקבלות מהחצי הרע שלה. פירוש הביטוי "החצי שלה טוב" הוא תחושת היש; ואף על פי כן, בחינת קליפת נוגה יכולה להתברר ולהגיע לביטול גמור באור אין סוף, בדומה ל"וצבא השמים לך משתחווים".

וזהו ענין שלפעמים בחינת נוגה עולה לגמרי בקדושה (ועיי' בזח"ב [בזהר חלק ב'] ויקהל) (דרי"ג ע"ב) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם והרמ"ז [והרב משה זכות] פ' פנחס (דרנ"א ב')

וזהו פירוש הדבר שלפעמים בחינת נוגה עולה כולה אל הקדושה (ראו זוהר, חלק ב, ויקהל) (203ב), וכן במקדש מלך שם וברמ"ז (רבי משה זכות) על פרשת פינחס (251ב);

משא"כ בנוגה שיש בה איתן להדבק בקדושה ועליה נאמר והנה טוב מאד ועיי' ר"פ חקת. ואילו בנוגה יש איתן — כוח איתן להידבק בקדושה, ועליה נאמר "והנה טוב מאוד". ראו שם, בתחילת פרשת חוקת. וזהו ענין שרפת הפרה כדי להעביר את רוח הטומאה כי פרה היא בחינת נוגה שפרה היא בחי' נוקי [נוקבא] שמקבל מבחינת פני שור

וזהו ענין שרפת הפרה, כדי להעביר את רוח הטומאה: הפרה היא בחינת נוגה, שכן פרה היא בחינת נוקבא, המקבלת מבחינת "פני שור",

אלא שהיא בבחי' גבורות קשות ביותר בחינת טוב שבנוגה פר ה' וממנה מקבלים גם גי' קליפות הטמאות כנ"ל.

אלא שהיא בבחינת הגבורות הקשות ביותר, בחינת הטוב שבנוגה — פר וה"א; וגם שלוש הקליפות הטמאות מקבלות ממנה, כנזכר לעיל.

8 וזהו ענין המצוה לשרוף את הפרה לאפר כי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשכחן אפר דאקרי עפר דכתיב ולקח מעפר שרפת החטאת כו'. דהנה מכל דבר הנשרף נשאר אפר.

וזהו עניינה של המצווה לשרוף את הפרה עד שתהפוך לאפר. שכן אמרו חז"ל: "מצאנו שאפר נקרא עפר, כפי שנאמר: 'ולקח מעפר שריפת החטאת' וכו'. שהרי מכל דבר שנשרף נשאר אפר.

והיינו לפי שכל דבר מורכב מדי' יסודות אש רוח מים עפר ועיקר התהוות הגשמי הוא מיסוד העפר וג' היסודות מורכבים בו,

הסיבה לכך היא שכל דבר מורכב מארבעת היסודות: אש, רוח, מים ועפר, ועיקר התהוותו של הדבר הגשמי הוא מיסוד העפר, ושלושת היסודות האחרים מורכבים בו.

ולכן ע"י השרפה מתפרדים יסודות המורכבים ונשאר רק יסוד העצמי וכך הוא ענין שרפת הפרה ולא נשאר כ"א מקור הדבור שעדיין הוא בבחי' ביטול.

לכן, על ידי השריפה נפרדים היסודות המרכיבים את הדבר, ונשאר רק היסוד העצמי. וכך גם בשריפת הפרה: לא נשאר אלא מקור הדיבור, שעדיין הוא במצב של ביטול.

וזהו אפר פר א' היינו הגבורה כמו שהוא כשרשו קודם שנמשך בכחינת יש ע"י ה"ג [חמש גבורות] דנוגה וממילא יתפרדו כל פועלי און והיו כלא היו.

וזהו "אפר" — פר עם א': הגבורה כפי שהיא בשורשה, לפני שנמשכה למצב של יש על ידי חמש הגבורות של נוגה. ממילא יתפרדו כל פועלי און, ויהיו כלא היו.

(ע' [עיינן] בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] שם ועיינן בזהר הרקיע פ' משפטים כפ"י מ"ש בזהר שם דק"ה ע"ב ע"פ אדמת עפר עיינן בשער תיקון עונות ספ"ב [סוף פרק ב'] ובמ"ח.

(ראו לקוטי תורה של האר"י שם; ועיינו בזהר הרקיע, פרשת משפטים, בביאור הדברים שנכתבו בזהר שם, דף ק"ה ע"ב, על הפסוק "אדמת עפר"; ראו שער תיקון עונות, סוף פרק ב, ומשנת חסידים.

ובסידור האריז"ל [האר"י זכרונם לברכה] גבי תיקון חצות בענין לתת אפר במקום הנחת תפילין כו' ועיינן ברבות סדר וירא ס"פ מ"ט בזהר פ' פקודי דרל"ז ב' ודרס"ו ב' ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' חקת בד' ק"פ ע"ב ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם):

ובסידור האר"י ז"ל, בעניין תיקון חצות, נאמר לתת אפר במקום הנחת התפילין וכו'. ועיינו במדרש רבה, סדר וירא, סוף פרק מ"ט; בזהר, פרשת פקודי, דף רל"ז ע"ב ודף רס"ו ע"ב; וברמ"ז על פרשת חוקת, דף ק"פ ע"ב, ובמקדש (מלך שם).

9 ב והנה כתיב ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי, מים הוא בחינת חכמה ומים חיים הוא מקור החכמה שנק' מים חיים בחינת מעין וכמ"ש והחכמה מאין תמצא,

ב. והנה נאמר: "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי". מים הם בחינת חכמה, ומים חיים הם מקור החכמה, שנקרא "מים חיים" — בחינת מעין, כמו שנאמר: "והחכמה מאין תמצא".

והוא מבחי' טלא דבדולחא מקור החכמה סתימאה כידוע (ומבואר בזהר פ' תזריע דמ"ט ע"א ועיין בזהר תרומה דקע"ח סע"ב [סוף עמוד ב] בספרא דצניעותא פ"ה וע' מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה למה נסמכה פ' מרים כו').

והוא מבחינת טלא דבדולחא, מקור החכמה הסתומה, כידוע (ומבואר בזהר, פרשת תזריע, מט ע"א; וראו זהר, תרומה, סוף קע"ח ע"ב, בספרא דצניעותא, פרק ה; וראו מה שנכתב באגרת הקודש, בפסקה הפותחת "למה נסמכה פרשת מרים" וכו').

והנה למטה מים חיים הן הנובעים מתחת לארץ והיינו לפי שנעוץ תחלתן בסופן כי מבחינת חכמה ולמטה הוא בחינת השתלשלות מיש ליש מחכמה למדות ולמחשבה דבור

והנה למטה, מים חיים הם מים הנובעים מתחת לארץ; והיינו משום ש"נעוץ תחילתן בסופן". כי מבחינת החכמה ולמטה, מדובר בהשתלשלות מיש ליש — מחכמה למדות, ולמחשבה, לדיבור

ומעשה, משא"כ החכמה מלמעלה מן החכמה הוא בחי' מאין ליש וגילוי בחינה זו הוא למטה בארץ דוקא כי הארץ מצמחת וחוזרת ומצמחת עד אי"ס כמ"ש ארץ ממנה יצא לחם כו'.

ולמעשה. לא כך הוא בחכמה, כפי שהיא באה ממה שלמעלה מן החכמה: זו בחינת מאין ליש. וגילוייה של בחינה זו הוא דווקא למטה, בארץ, שכן הארץ מצמיחה וחוזרת ומצמיחה עד אין סוף, כמו שנאמר: "ארץ ממנה יצא לחם" וכו'.

10 וכן המים הנובעים מתחת לארץ הם מים חיים כו', וזהו ענין קידוש מי חטאת ליתן מים חיים בתוך האפר

וכך גם המים הנובעים מתחת לארץ הם מים חיים וכו'. זהו ענין קידוש מי חטאת: לתת מים חיים בתוך האפר,

שהוא המשכת מקור החכמה בחינת ביטול תוך האפר שהוא בחי' טוב שכנוגה שנתברר מקור ושרש הדבור

כלומר, המשכת מקור החכמה, בחינת ביטול, אל תוך האפר, שהוא בחינת הטוב שכנוגה, שבו התבררו מקורו ושורשו של הדיבור.

כי בחיי הפרה פר ה' הוא בחינת ה' גבורות המחלקות את הקול להיות הדבור בגילוי ועיי' השרפה נשאר רק מקור ושרש הדבור ועיי' המים חיים שהוא המשכת הביטול

כי בחינת הפרה, פרה', היא בחינת חמש הגבורות המחלקות את הקול, כך שהדיבור מתגלה; באמצעות השרפה נשארים רק מקורו ושרשו של הדיבור. ובאמצעות המים החיים, שהם המשכת הביטול,

הנה ממילא יתפרדו כל פועלי און ואין להם אחיזה כלל (וכמ"ש בזהר פי פקודי דרל"ז ב' הנ"ל ועיי' בזהר פי חקת דקפ"א ע"א).

ממילא יתפרדו כל פועלי האון, ולא תהיה להם שום אחיזה (כמו שכתוב בזהר, פרשת פקודי, רל"ז ב', שהוזכר לעיל; ועיינו בזהר, פרשת חוקת, קפ"א ע"א).

וההזיה הוא להמשיך בחינה זאת על נפש המיטהר מן הטומאה ולכן אשה פסולה להזות כי אשה היא בחיי גבורות בחיי מלי שרגליה יורדות מות שהוא בחיי דבור מקור ושרש אחיזת החיצונים.

וההזאה נועדה להמשיך בחינה זו על נפשו של מי שנטהר מן הטומאה. לכן אישה פסולה להזות: האישה היא בחינת גבורות, בחינת מלכות, ש"רגליה יורדות מוות"; זו בחינת הדיבור, מקור ושרש אחיזתם של החיצונים.

לכן אין בכחה לדחות ולהעביר את רוח הטומאה (וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ו דיבמות האיש דרכו ואין אשה דרכה לכבש וע' ברבות בראשית ס"פ ח' האיש כובש כו'),

לכן אין בכוחה לדחות ולהעביר את רוח הטומאה (כמאמר חז"ל בסוף פרק ו' ביבמות: "דרכו של איש לכבוש ואין דרכה של אישה לכבוש"; ועיינו במדרש רבה על בראשית, סוף פרשה ח': "האיש כובש" וכו').

אבל הקטן שהוא בחינת דבר בחינת מדות שאין להם שם שום אחיזה (כי הז"א נק' עץ החיים אבל המלי נקרא עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] והיינו לפי שרגליה יורדות כו'),

אבל הקטן, שהוא בחינת זכר, בחינת מדות, שאין להן שום אחיזה (כי ז"א נקרא עץ החיים, ואילו המלכות נקראת עץ הדעת טוב ורע, וזהו משום ש"רגליה יורדות" וכו'),

אלא שהוא עדיין בבחינת קטנות המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] יכול להעביר את רוח הטומאה. ואף שהקטן אין בו דעת מ"מ יכול להעביר ולדחות את רוח הטומאה

אלא שהוא עדיין בבחינת קטנות המדות, אהבה ויראה, ובכל זאת יכול להעביר את רוח הטומאה. ואף שלקטן אין דעת, מכל מקום הוא יכול להעביר ולדחות את רוח הטומאה,

כי גם בהם אין בחינ' [בחינת / בחינה] הדעת וכמ"ש בזהר פ' משפטים אל אחר אסתרס ולא עבד פירין, ואפשר שע"ז רמזו ברכות פ' נח פל"ג ומה התהום כו'

שכן גם בהם [בקליפות] אין בחינה של דעת, כמו שכתוב בזהר, פרשת משפטים: "אל אחר אסתרס ולא עבד פירין" — האל האחר מסורס ואינו מוליד פירות. וייתכן שלכך רמזו במדרש רבה, פרשת נח, פרק ל"ג: "ומה התהום וכו'",

כך אין מעשיהן של רשעים עושה פירות, ועי' בגמרא ספ"ק [סוף פרק קמא] דקדושין (ד"מ ע"א). והקשה בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] והרי נשמות עובדי כוכבי' [כוכבים] ומזלות נמשכים מגי' קליפות הטמאות וא"כ עבד פירין.

"כך אין מעשיהן של רשעים עושה פירות". ועיינו בגמרא, סוף הפרק הראשון של קידושין (דף מ' ע"א). ובלקוטי תורה של האריז"ל הקשה: הרי נשמותיהם של עובדי כוכבים ומזלות נמשכות משלוש הקליפות הטמאות, ואם כן, הן מולידות פירות!

ותירץ שאין בהם מוח הדעת כ"א מוח החכמה ומוח הבינה כמ"ש גם בלא דעת נפש לא טוב ותירץ שאין בהן מוח הדעת, אלא מוח החכמה ומוח הבינה, כמו שכתוב: "גם בלא דעת נפש לא טוב",

ולכן כתיב שתי נשים זונות וכו' תרין צפרין כו' ולכן הקטן הגם שאין בו דעת אינו מעכב.

ולכן כתוב "שתי נשים זונות" וכו', "תרין צפרין" וכו'. ולכן, אצל הקטן, אף שאין בו דעת, אין הדבר מעכב.

משא"כ לענין הקידוש שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דגבורות דנוגה למעלה למים חיים דמו"ס [דמוחא סתימאה] הקטן פסול לזה, כי העלאה זו צ"ל ע"י הדעת דוקא

אך לא כך הוא בנוגע לקידוש, שהוא העלאת מ"ן של הגבורות דנוגה למעלה, אל המים החיים של מוחא סתימאה; הקטן אינו ראוי לכך, שכן העלאה זו צריכה להיעשות דווקא באמצעות הדעת.

כי ביטול היש לאין זהו ע"י בחינת דעת כענין אברהם הכיר את בוראו דהכרה ר"ל [רוצה לומר] הרגשה זהו בחינת דעת

כי ביטול היש לאין נעשה באמצעות בחינת הדעת, כענין "אברהם הכיר את בוראו"; שכן הכרה, כלומר הרגשה, היא בחינת דעת.

(ועמ"ש מענין הדעת בביאור ע"פ מים רבים ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה לא הביט און כיעקב ובד"ה החלצו מאתכם ובד"ה וידעת היום וע' בז"ה [בזוהר] פ' תרומה דקס"ו),

(ועיינו במה שנכתב בעניין הדעת בביאור על "מים רבים", ובמאמרים המתחילים "ואלה המשפטים", "לא הביט און כיעקב", "החלצו מאתכם" ו"ידעת היום"; ועיינו בזוהר הרקיע, פרשת תרומה, דף קס"ו),

ולכן הדעת עולה עד הכתר למעלה מחו"ב [מחכמה ובינה] שהם בחי' המשכה כו', (ועיינן ברבות כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] גבי כי ה' יתן חכמה מפיו דעת משמע ג"כ דבחינת מפיו דעת זהו דבר גדול יותר מבחינת יתן חכמה),

ולכן הדעת עולה עד הכתר, למעלה מחכמה ובינה, שהן בחינת המשכה וכו'. (ועיינו במדרש רבה, כי תשא, פרק מ"א, על הפסוק "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת": גם שם משתמע שבחינת "מפיו דעת" היא דבר גדול יותר מבחינת "יתן חכמה").

וע"כ אין בקליפות מוח הדעת דוקא שאין בהם בחי' הביטול ע"ד הכיר את בוראו רק דקרו ל"י אלקא דאלקיא.

ולכן דווקא מוח הדעת אינו מצוי בקליפות, משום שאין בהן בחינת ביטול באופן של "הכיר את בוראו"; אלא רק קוראים לו "אלקא דאלקיא".

ולכן הקטן שאין בו גילוי הדעת עדיין הוא פסול לקדש. אבל אשה כשרה לקדש כי אשה יש לה דעת אלא שדעתה קלה שהדעת שבה אינו כ"א מבחינת גבורות

ולכן קטן, שאין בו עדיין גילוי הדעת, אינו כשר לקדש. אבל אישה כשרה לקדש, כי יש לה דעת; אלא ש"דעתה קלה", משום שהדעת שבה היא רק מבחינת הגבורות.

וזהו דעתה קל"ה ה' פעמים כ"ו גימטריא קל (ועמ"ש"ל [ועיינן מה שכתוב לעיל] פ' בראשית בד"ה צאינה וראינה בפ"י שלשים ומאה משקלה ועיינן בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמות ע"פ כי סר לראות.

וזהו "דעתה קל"ה": חמש פעמים כ"ו הן בגימטריה קל (130). (ראו מה שנכתב לעיל, בפרשת בראשית, במאמר המתחיל "צאינה וראינה", בפירוש "שלשים ומאה משקלה"; וראו גם בלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת שמות, על הפסוק "כי סר לראות").

קל יורד למלי מסוד דעת זה כוי ועייש, ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער השופר פ"א ג"כ נז' [נוכר] מענין זה, ועמ"ש מזה בד"ה ענין רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת דהענין דכל שהדעתחזק ביותר יוכל לסבול קל יורד למלכות מסוד הדעת הזאת וכו'; ראו שם. וגם בפרי עץ חיים, שער השופר, פרק א, נזכר עניין זה. וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "עניין רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת": העניין הוא שמי שדעתו חזקה מאוד יכול לסבול

גם הפך תשוקתו וכל שהדעת קל לא יוכל לסבול ותיכף תכלה נפשו, ועד"ז פ"י שדעתה קל שהוא התשוקה בכוסף רב ליכלל באצילות ולכן נקרא כלה ע"ש כלתה נפשי כוי בבחינת גבורות והסתלקות לעלות למעלה.

גם את ההפך מתשוקתו; ואילו מי שדעתו קלה אינו יכול לסבול, ומיד נפשו כלה. ועל דרך זו מתפרשת "דעתה קלה": הכוונה לתשוקה עזה, בכיסופים גדולים, להיכלל באצילות. לכן היא נקראת כלה, על שם "כלתה נפשי" וכו', בבחינת גבורות והסתלקות כדי לעלות למעלה.

גם יש להעיר לענין קל ממשארז"ל [ממה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] גבי ורוכב על כרוב קל שלו ועמ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש גבי וסוס אשר כוי ועמ"ש במ"א בענין בינה יתירה נתנה באשה כוי), ופ"י שכל הגבורות שבהויות נמשכים במלי

עוד יש להעיר בעניין "קל" מדברי חז"ל על "ורוכב על כרוב קל שלו". וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "יביאו לבוש מלכות", בעניין "וסוס אשר" וכו'; וראו מה שנכתב במקום אחר בעניין "בינה יתירה ניתנה באישה" וכו'). והפירוש הוא שכל הגבורות שבהויות נמשכות במלכות;

אבל מ"מ יש בה דעת לכן כשרה לקדש כי גם ענין קידוש מי חטאת הוא עליות גבורה דק"נ [דקליפת נוגה] שנתברר במים חיים ע"כ האשה שיש לה עטרה דגבורה כשרה לקדש כוי:

אך אף על פי כן יש בה דעת, ולכן היא כשרה לקדש. שכן גם ענין קידוש מי חטאת הוא עליית הגבורה של קליפת נוגה, שהתבררה במים חיים; לכן האישה, שיש לה עטרת הגבורה, כשרה לקדש וכו'.

11 ג ולקח הכהן עץ ארז ואזוב והשליך אל תוך שרפת הפרה. שכדי לחבר בחינת החכמה בחינת ביטול שהוא מדרגה גבוהה ונעלה באפר הפרה

3. "והכהן ייקח עץ ארז ואזוב, וישליך אותם אל תוך שרפת הפרה". כדי לחבר את בחינת החכמה, בחינת הביטול, שהיא מדרגה גבוהה ונעלית, עם אפר הפרה,

שהוא בחינת נוגה מדרגה היותר תחתונה הוא ע"י עץ ארז ואזוב. עץ הוא בחינת מדות שיש בהן בחי' גדלות וקטנות.

שהוא בחינת נוגה, המדרגה הנמוכה ביותר, הדבר נעשה באמצעות עץ ארז ואזוב. עץ הוא בחינת המדות, שיש בהן בחינות של גדלות וקטנות.

עץ ארז הגבוה מכל האילנות הוא בחינת מדות שבחכמה (כ"כ [כל כך] בספר מאורי אור אות א' סעי' [סעיף] ק"כ ובמק"מ [ובמקדש מלך] בראשית דכ"ט א' וע"ש דל"ד א' סעי' [סוף עמוד א]).

עץ הארז, הגבוה מכל העצים, הוא בחינת המדות שבחכמה (כך כתוב בספר מאורי אור, אות א', סעיף ק"כ, ובמק"מ, בראשית, דף כ"ט ע"א; וראה שם דף ל"ד ע"א, בסופו).

ואזוב הגדל בקיר הוא הנמוך מכל האילנות הוא בחינת טפת היסוד שהשפעה הבאה מבחינת היסוד תוך הנבראים אינה כ"א בבחי' טפה הארה בעלמא, ועמ"ש בד"ה אלה מסעי גבי וגם דלה דלה לנו. והאזוב, הגדל בקיר והוא הנמוך מכל העצים, הוא בחינת טפת היסוד: ההשפעה הבאה מבחינת היסוד אל תוך הנבראים היא רק בבחינת טפה, הארה בלבד. וראה מה שכתוב במאמר המתחיל "אלה מסעי" בעניין "וגם דלה דלה לנו".

ולכן יו"ד דפינחס שקנא קנאת הברית בחי' יסוד הוא זעירא (עיין בזהר פ' פינחס דרטי"ו ע"ב ועמ"ש בפ' מקץ בביאור ע"פ המגביהי לשבת כו' ע"ש),

ולכן היו"ד של פינחס, שקנא את קנאת הברית — בחינת היסוד — קטנה (ראה ב"זוהר", פרשת פינחס, דף רט"ו ע"ב; וכן מה שכתוב בפרשת מקץ, בביאור על "המגביהי לשבת" וכו', עיין שם).

וכן וא"ו דאזוב הוא זעירא (וע' מזה בזהר פ' מצורע דנ"ג ע"ב וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ח ע"א), פי' שהיסוד הוא מחבר בחי' החכמה להתלבש תוך הנבראים

וכן הווי"ו של אזוב קטנה (וראה על כך בזוהר, פרשת מצורע, דף נ"ג ע"ב; וכן בזוהר, בתחילת פרשת יתרו, דף ס"ח ע"א). כלומר, היסוד הוא המחבר את בחינת החכמה, כדי שתתלבש בתוך הנבראים,

שהוא המשכת מים חיים באפר הפרה, ושני התולעת הוא לכרוך בו העץ ארז ואזוב כי ההמשכה והחיבור שיומשך טפת מוח ביסוד ולהיות טפת יסוד הוא ע"י שני התולעת בחינת הגבורות כו'.

וזהו המשכת מים חיים אל אפר הפרה. ושני התולעת נועדו לכרוך בהם את עץ הארז והאזוב; שכן המשכת הטיפה מן המוח אל היסוד וחיבורה אליו, כך שתהיה טיפת יסוד, נעשות באמצעות שני התולעת, בחינת הגבורות וכו'.

(ועמ"ש בפ' נשא בד"ה ה' יחתו מריביו בענין ויתן עוז למלכו וע' בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' שמיני בטעמי מצות בענין וארכה את זרעו ואתן לו את יצחק כו' וע' בזהר ס"פ חיי שרה דקל"ג סע"א [סוף עמוד א] אתערותא דרחימו כו' ובפ' וישב)

(וראה מה שכתוב בפרשת נשא, במאמר המתחיל "ה' יחתו מריביו", בעניין "ויתן עוז למלכו"; וראה בלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת שמיני, בטעמי מצוות, בעניין "וארכה את זרעו ואתן לו את יצחק" וכו'; וראה בזהר, סוף פרשת חיי שרה, דף קל"ג ע"א בסופו, "אתערותא דרחימו" וכו', וכן בפרשת וישב).

(דקפ"ו ע"ב) ע"פ העירותי מצפון כו' ובפ' וארא (ד"ל ע"א) דאלמלא אתערותא דצפון כו' שמאלו תחת לראשי כו'

(186ב), על "עוררתי מצפון" וכו'; ובפרשת וארא (30א): "לולא התעוררות הצפון" וכו', "שמאלו תחת לראשי" וכו';

ובפ' תרומה (דקל"ז א') ע"פ ישיש כגבור כו' וע"ש (דקל"ט א') בענין ותולעת שני. ועמ"ש סד"ה נאוו לחייך בתורים.

ובפרשת תרומה (137א), על "ישיש כגבור" וכו'; וראה שם (139א), בעניין "ותולעת שני". וראה מה שנכתב בסוף המאמר הפותח "נאוו לחייך בתורים".

עו"ל [עוד יש לומר] בענין התחברות עץ ארז ואזוב שהוא ע"ד מ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] ר"פ כי תשא העשיר דא עמודא דאמצעיתא כו' והדל דא צדיק כו' ועמ"ש [ועיין מה שכתוב שם].

אפשר לומר עוד, בענין החיבור של עץ ארז ואזוב, שהוא על דרך מה שנכתב ברע"א מהימנא בתחילת פרשת כי תשא: "העשיר — זה העמוד האמצעי" וכו', "והדל — זה צדיק" וכו'. וראה מה שנכתב שם.

ובמאורי אור אות א' סעיף נ"ד כתב אזוב נק' היסוד ו' זעירא והוא המתחבר עם ארז ו' רברבא גוף וברית ועמ"ש גבי ברכת הארץ בברכת המזון במה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה]

ובמאורי אור, אות א, סעיף 54, כתב: "אזוב הוא כינוי ליסוד, ו' זעירא; והוא המתחבר עם ארז, ו' רברבא: גוף וברית". וראה מה שנכתב בעניין ברכת הארץ בברכת המזון, על מה שאמרו חז"ל:

וצריך שיזכיר בה ברית ותורה וזהו ענין אלה תולדות יעקב יוסף (ע' [עייין] בזח"א [בזהר חלק א] וישב דק"פ ע"א ודקפ"ב ע"ב)

"וצריך שיזכיר בה ברית ותורה". וזהו פירוש "אלה תולדות יעקב יוסף" (ראה זוהר חלק א, וישב, 180א ו-182ב).

והיינו כי בחינת ארז הוא בחינת יעקב וכן איתא במדרש תנחומא פ' וישלח הארז זה יעקב שנאמר כארז בלבנון ישגה וכ"ה ברכות שם פרשה פ'.

והיינו שבחינת הארז היא בחינת יעקב. וכך נאמר במדרש תנחומא, פרשת וישלח: "הארז — זה יעקב, שנאמר: 'כארז בלבנון ישגה'". וכן הוא במדרש רבה שם, פרשה פ'.

והוא כמ"ש בשמו"ע [בשמונה עשרה] והנורא אל עליון שהו"ו דוהנורא הוא המשכה להיות גילוי בחינת נורא הוא גילוי בחינת ביטול שנמשך מבחינת אל עליון היינו מה שלמעלה מהשתלשלות כמ"ש במ"א סד"ה וידעת היום.

וזהו כפי שנאמר בתפילת שמונה עשרה: "והנורא אל עליון": הו"י של "והנורא" היא המשכה, כדי שתתגלה בחינת "נורא" — גילוי בחינת הביטול הנמשך מבחינת "אל עליון", כלומר, ממה שלמעלה מהשתלשלות, כפי שנתבאר במקום אחר, בסוף המאמר הפותח "וידעת היום".

וזהו ענין בחינת ארז ו' רברבא וכמ"ש ג"כ במא"א [במאורי אור] שם ארז נק' ז"א כשעולה באבא בלבנון כו' ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] ויקרא (די"ו ע"א) ע"פ כארז בלבנון ישגה ובפ' לך לך (דפ"ב [דפרק ב'] סע"א [סוף עמוד א]). וזהו ענין בחינת הארז, ו' רברבא. וכך נכתב גם במאורי אור שם: "ז"א נקרא ארז כשהוא עולה באבא, בלבנון" וכו'. וראה זוהר חלק ג, ויקרא (16א), על "כארז בלבנון ישגה", ובפרשת לך לך (סוף 82א).

וכדי שיומשך המשכת ביטול זה הנבראים זהו ע"י ו' זעירא בחי' אזור כנ"ל וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] בפ' חקת (בדף ק"פ סע"ב [סוף עמוד ב])

וכדי שביטול זה יימשך אל הנבראים, הדבר נעשה באמצעות ו' זעירא, בחינת האזור, כנזכר לעיל. ועיינו ברמ"ז על פרשת חוקת (דף 180, סוף ע"ב),

פ"י דעץ ארז ושני תולעת ואזור הם דעת ת"ת [תפארת] יסוד ובפ' מצורע שם כ' [כתב] שהדעת מושרש ביסודות דאוי"א [דאבא ואימא] כו' ועמ"ש מענין ארז לעיל בפ' ויגש בד"ה ויגש אליו יהודה.

שפירש שעץ הארז, שני התולעת והאזור הם דעת, תפארת ויסוד; ובפרשת מצורע שם כתב שהדעת מושרש ביסודות של אבא ואמא וכו'. ועיינו במה שנכתב בענין הארז לעיל, בפרשת ויגש, במאמר המתחיל "ויגש אליו יהודה".

ועי' עוד מענין אזור ברבות סדר בא פי"ז ובוהר ס"פ צו (דליה ע"א) ובפ' בא (דליה ע"ב) ובפי' הרמ"ז [הרב
משה זכות] שם ומענין ויקחו אליך ברבות סדר אמור ספ"ל:

ועיינו עוד בעניין האזור במדרש רבה, סדר בא, פרק י"ז; בוהר סוף פרשת צו (דף ל"ה ע"א) ובפרשת בא (דף ל"ה
ע"ב), ובפירוש הרמ"ז שם; ובעניין "ולקחו אליך" — במדרש רבה, סדר אמור, סוף פרק ל'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/chukas/3

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק